

SERGI & MÜZE
GEZGİNLERİ
2023
SANAT DERGİSİ

EDİTÖRLER

ZEYNEP
BENKHALİFA

YAREN DURU
KARA

YARDIMCI EDİTÖR

EDANUR
ARSLAN

RÖPORTAJ KONUĞUMUZ

ERÇİN
GÜL

YAZARLAR

OZAN
DEMİR

HAKAN
EKEN

MİSAFİR YAZAR

MELİKE
GÜLER

AYŞEGÜL
ATICI

MEHMET
TOKSOY

içindekiler

ANMA KÖSEMİZ

YERALTININ ZİRVESİ

YARALI MELEK

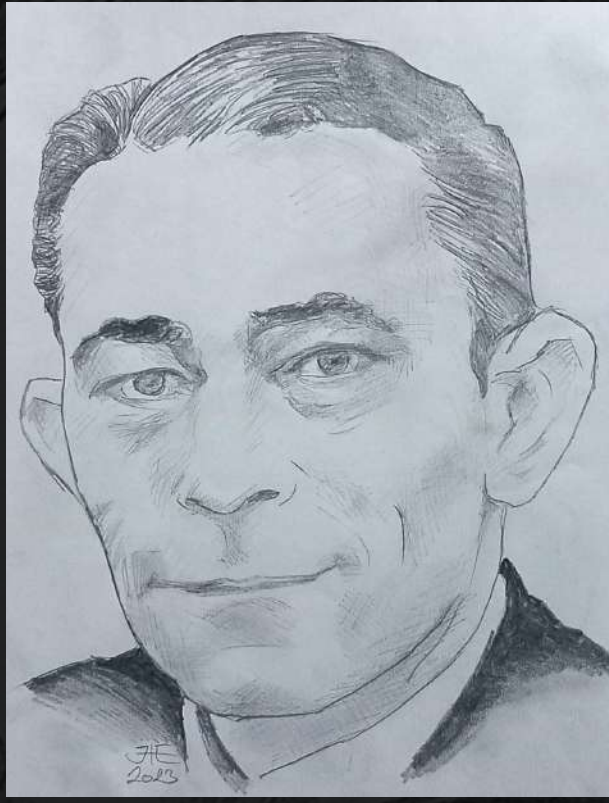
SAKLI HAZİNELERİMİZ

RÖPORTAJ KÖSEMİZ

İKİZALEVİ

KIRMIZI PAZARTESİ İNCELEME

Cahit Sıtkı Tarancı (4 Ekim 1910, Diyarbakır - 12 Ekim 1956, Viyana)

Şair olarak tanınmış olsa da, hikayeleri, çevirileri ve mektupları ile edebiyatımıza çok farklı dallarda eserler vermiş bir sanatçıdır.

Sanat için sanat" anlayışına bağlı kalan Tarancı'ya göre şiir, kelimelerle güzel şekiller kurma sanatıdır. Ancak, eğitime, hem tüccar hem bürokrat bir aileden olmasına rağmen, ne iş ne de duygusal hayatında mutlu olamamış, bu da şiirlerinin oldukça duygusal ve hüznünlü bir hal almasına yol açmıştır.

Çocukluk

Affan dedeye para saydım,
Sattı bana çocukluğumu.
Artık ne yaşıam var ne de adım;
Bilmiyorum kim olduğumu.
Hiç bir şey sorulmasın benden;
Haberim yok olan bitenden.
Bu bahar havası, bu bahçe;
Havuzda su şırıl şırıldır.
Uçurtmam bulutlardan yüce,
Zıpızıplarım pırıl pırıldır.
Ne güzel dönüyor çemberim;
Hiç bitmese horoz şekerim!

Hakan eken

YERALTININ ZİRVESİ

"Underground rap ve yeraltı edebiyat, toplumun görmezden geldiği gerçekleri ve yüzeysel olmayan duyguları ifade etme araçlarıdır. Bu sanat biçimleri, insanların iç dünyalarını derinlemesine keşfetmelerini ve toplumsal sınırları zorlamalarını teşvik eder, çünkü bazen en karanlık yerlerde bile aydınlık bir gerçeklik vardır."

YERALTININ ZİRVESİ

Konu; underground rap ve yeraltı edebiyat

Burada yeterince hava yok çünkü yeraltının zirvesindeyiz, çok iyiyiz ama irtifa kaybı olabilir...
Underground Rap ve Yeraltı Edebiyatı

Kınyas Ve Kayra 18. Yıl Resimli Özel Baskısı Hakan Günday

**Hiçbir yere ait
olmayanları iyi
tanırım. Her yere
aitmiş gibi
davranırlar.**

Baskısı Hakan Günday
İki dal da kendi arasında diğer
akranlarından farklı muamele gördü.
Kendince sebepleri o yöne iten etkenler
oldu. Bu etkenler nelerdir?
Kapitalist sistem ihtiyaç doğurtur, bu
ihtiyaç mevcut durumda
Underground'dur. Underground Rap;
ghettodur, proleterdir, sokaktadır, kenar
mahalledir, yalnızların yanlısı,
entelektüel ile zıt durumdadır. Bu
durumu onlar çok istediği için değil o
yöne itilmeye mecbur bırakıldıkları
içindir. Yeraltı edebiyatını ise şöyle
ilişkilendirebiliriz; Underground Rap bir
sebeptir. Yeraltı Edebiyatı da bir
sonuçtur. Underground Rap bir kavga
ise Yeraltı Edebiyatı dökülen kandır.
Bunların sonucunda; Underground Rap
bir haykırış ise Yeraltı Edebiyatı kısılan
sestir.

YERALTININ ZİRVESİ

Sorarlarsa, "Ne iş
yaptım bu dünyada?"
diye, rahateça
verebilirim yanıtını:
"Yalnız kaldım.
Kalabildim! Altı
milyarın arasına
doğdum. Ve hiçbirine
çarpmadan geçtim
aralarından..."

Giriş kısmı biraz uzun olmuş olabilir fakat konu olarak zaten düzene karşı gelen iki tema işleniyor.

Her iki taraf için yoksulluk, lümpenlik ve sefalet artık işin içidir. Bu düzen (kaos) beraberinde yeni ideolojiler doğurabilir. Yeni felsefeler ve yeni görüşler... Muhtemelen Aristokrat sınıfı yine hile hurda ile ve maddi birkaç dokunuş ile işin içinden sıyrılmaya çalışır ve normal düzene (kaosa) devam etmeleri için medya ve basını eline alır. Medya ve basın her zamanki gibi yalan yanlış bir yerde algı oluşturur. Ghetto veya kenar mahalleyi aslında olduğundan daha karanlık gösterir. Fakat aydınlanma yolunda olan bir karanlık değil de karartmaya çalışan bir karanlık gibi gösterir alt sınıfı. Burada ben de sınıf ayrımı yaptım gibi gözükte. Hayır alt sınıf zaten bu insanların kaderidir. Underground, yeraltı... Bu demek yeraltı, sınıf ayrımı gözetmeksizin onları olduğu gibi göstermek.

Ne de yabancı kaldı, onlar bile alışık olmadığı dilden yazılanları okuyunca.

"Neyse ben de bu düzende ve bu sınıftayım. Yoksa ne işim olur yeraltı ile yerüstü ile. Benim amacım okunmak değil sanatımı icra etmek, para kazanma derdinde değilim, sadece olanları yazıyorum. Bu benim görevim! "

Ve yer üstüne çıkamayan herkesin yazdığı şey, ürettiği bahane budur. Para kazanırsa işler değişecek ama tutmazsa o da aslında bir protesttir.

Selamlar ben Ozan Yeraltının zirvesindeyim ve asla para kazanma derdinde değilim, benim görevim bu ve işimi yapıyorum.

Ozan demir

YERALTININ ZİRVESİ

HUGO SIMBERG'IN YARALI MELEK TABLOSU ÜZERİNE BİR İNCELEME

"Haavoittunutmuş bir melek, insan deneyimindeki acıları ve zorlukları temsil eder. Bu acılar, bize içsel büyüme ve öğrenme fırsatları sunar, ve belki de bu meleklerin en güçlü yanı, yaralarından yeniden doğma yeteneğidir."

HUGO SIMBERG'İN YARALI MELEK TABLOSU ÜZERİNE BİR İNCELEME

Yaralı Melek tablosu (Haavoittunut enkeli) Fin ressam Hugo Simberg'in 1903 yılında yaptığı eserdir. Simberg 1873 yılında doğup, 1917 yılında ölmüş ve 44 yıllık yaşamına onlarca eser sığdırmıştır. Onun en ünlü eseri ise Yaralı Melek isimli tablosudur. Bu ünlü tablo aynı zamanda 2006 yılında Finlandiya' nın milli tablosu seçilmiştir. Simberg'in bu tabloyu ciddi bir sinir sistemi rahatsızlığı geçirdiği sırada yaptığı bilgisi mevcutken, kimi kaynaklarda da frengi ile mücadele ettiği söylenir. Simberg, genel olarak eserlerinde neyi anlatmak istediğine dair herhangi bir açıklama sunmaz ve yorumu izleyicilere bırakır. Ben ise bu analizde öncelikle ressamın yaşadığı dönemde Avrupa ve Fin ulusal durumuna kısaca değinecek , Simberg'in hayatı üzerine eğilecek , ressamın Yaralı Melek isimli tablosunda neyi anlatmak istediğini irdelleyecek, daha sonra bizatihi eserin bende uyandırdığı izlenimleri ni açıklayacak ve son tahlilde süreç ve bütünlük yöntemlerine bağlı kalarak öznel yorumlama larımı okura sunacağım.

Finlandiya, tarih boyunca doğu ve batı arasında kuzeyde yer alan küçük bir yer olmuştur. Finlandiya, tarihi, ticaret yolları, kültürlerin buluşması ve büyük komşuların arasında geçirilen bir yaşamın öyküsüdür. Finlandiya'da insan yaşamı MÖ 9000'de Son Bu zul Dönemi'nin ardından başladı. Taş Devri'nde çeşitli seramik kültürleri ortaya çıktı. Tunç ve Demir çağlarında diğer Fennoskandiya ve Baltık kültürleriyle ilişkiler güçlendi. 13. yüzyıl sonlarından itibaren Kuzey Haçlı Seferleri'nin bir sonucu olarak İsveç'in egemenliği altına girdi. 18. yüzyılın ilk yarısında Rusya ile İsveç arasında yaşanan uzun süreli savaşlarda Finlandiya iki devlet arasındaki bölgede kaldı ve bu süreçte iki kez Rusya tarafından işgal edildi . Savaşlar Fin halkını ve coğrafyasını derinden etkilemiş; on binlerce insan açlık, kıtlık, salgın hastalık ve çatışmalar nedeniyle bu süreçte hayatını kaybetmiştir. 18. Yüzyıl ortalarından itibaren bağımsızlık düşünceleri dillendirilmeye başlanmış fakat güçlü bir karşılık bulamamıştır. 1808-1809 yılları arasında Rusya ile İsveç arasında yaşanan Finlandiya Savaşı neticesinde İsveç'in yaklaşık 650 yıllık hâkimiyeti sona ermiş ve 1917 yılına kadar sürecek olan Rus hâkimiyeti başlamıştır.

Bu dönemde Finlandiya Büyük Dukalığı, Çarlık Rusya'ya bağlı bir özerk yönetim olarak varlığını sürdürdü. Bu sırada, İsveç egemenliği altında kabul edilen yasaların birçoğu yürürlükte kaldı. Rus özerkliği döneminde Fin ulusal sanatı büyük bir atılım gerçekleştirdi ve bağımsızlık fikri yayıldı. Aynı zamanda Fincenin etkinliği artmaya ve yüzyıl ortalarından itibaren milliyetçi fikirler yaygınlaşmaya başladı. 1860'lı yıllarda yaşanan Avrupa tarihinin en büyük kıtlıklarından biri olan kıtlık sürecinde nüfusun yaklaşık beşte biri hayatını kaybetmiş, bu tarihten itibaren yapılan yatırımlarla ekonomi toparlanmaya başlamıştır.

Finlandiya 6 Aralık 1917 tarihinde bağımsızlığını ilan etti (Simberg'in öldüğü yıl) ve Rusya'da Ekim Devrimi'nde yönetime geçen Bolşevikler, 31 Aralık 1917 tarihinde Finlandiya'nın bağımsızlığını kabul ettiler.

Şimdi de Fin tarihinin Rus özerkliğinden, Ekim Devrimi'ne kadarki bölümünde (1809-1917) Avrupa'daki genel duruma kısaca bir göz atalım. Çünkü, 19. Yüzyıl dünya tarihi açısından da bir dönüm noktasıdır.

Napolyon Savaşları'ndan sonra, Britanya İmparatorluğu, dünya nüfusunun dörtte biri, yüz ölçümünün üçte birine hakim olarak dünyanın önder gücü haline gelmiştir. (Ne önder ama!) 19. yüzyıl aynı zamanda yeni icat ve keşiflerle beraber pozitif bilimlerde ciddi atılımlara sahne olmuştur. Tıp, matematik, fizik, kimya, biyoloji, elektrik gibi alanlarda gelecek yüzyılın hızlı gelişen teknolojik yeniliklerinin temelleri atılmıştır. Bu yüzyıl aynı zamanda bir siyasi devrimler çağıdır.

Özellikle 1830-1848 yılında ortaya çıkan ayaklanma ve özgürlük hareketleri İtalya, Almanya, Fransa, Avusturya, Polonya, Romanya, Belçika, Hollanda ve Macaristan'da sarsıcı etkiler yaratmıştır. Bu etkiler, özellikle 1789 Fransız Devrimi'nden sonra Avrupa'daki en geniş çaplı hareketler olmuştur.

Buhar makinesinin icadı, fabrikalaşma, demiryolları taşımacılığının başlaması ve daha birçok gelişme sanayi devrimi ni başlatarak kapitalizmin doğuş aşamasını oluşturmuş , onlarca ülkede kentleşme hareketleri artmış ve dünyadaki birçok büyük şehrin nüfusu, bu dönemde bir milyonun üstüne çıkmıştır . Bu gelişmeleri takriben ucuz iş gücü artmış, yeni ekonomik ve siyasal sistemlerin ş afağında insan emeğine vahşice bir saldırı başlamış, ve bunun sonucu olarak sömürgecilik faaliyetleri hız kazanmıştır.

SİMBERG'İN YAŞAMI

Simberg, 24 Haziran 1873'te Hamina'da , Finlandiya'da, Albay Nicolai Simberg 'in oğlu olarak dünyaya geldi. 1891 yılında, 18 yaşındayken, Viipuri Sanat Dostları Çizim Okulu'na kaydoldu ve aynı zamanda 1893-1895 yılları arasında Finlandiya Sanat Topluluğu Çizim Okulu'nda eğitim gördü. Daha sonra, 1895'te, ünlü ressam Akseli Gallen-Kallela'nın vahşi doğa stüdyosunda özel öğrencisi olarak üç dönem boyunca çalıştı. 1896'da Simberg Londra'ya, 1897'de Paris ve İtalya'ya gitti. Bu yıllarda Finlandiya Sanatçıları'nın sonbahar sergilerinde Sonbahar, Don , Oynayan Şeytan ve Alexandra Teyze (1898) gibi pek çok eserini sergiledi ve bunlar başarılı bulundu. Ressamın bu kritik başarıları, Finlandiya Sanat Derneği'ne üye olmasına ve Viipuri Sanat Dostları Çizim Okulu'na öğretmenlik yapmak üzere atanmasına yol açtı. 1904 yılında, Magnus Enckell ile birlikte yürüttüğü bir proje olan Tampere'deki St John kilisesinin iç mekanını dekore etmekle görevlendirildi. 1907'den 1913'e kadar Ateneum'daki Finlandiya Sanat Derneği Çizim Okulu'nda ders verdi . 1910'da Anni Bremer ile evlendi. Tom ve Uhra-Beata adında iki çocukları oldu. 12 Temmuz 1917'de Ahtari'de öldü. Biyografisini yazan Helena Ruuska, onun uzun süre bilinmeyen bir hastalıkla, muhtemelen frengiyle(?) mücadele ettiğinden şüpheleniyor, ancak yazının başında da belirttiğim gibi, kimi kaynaklarda da bunun Menenjit tipi bir sinir sistemi rahatsızlığı olduğundan bahsedilir. Yapıtlarının büyük çoğunluğu Finlandiya'da, pek çoğu da Helsinki ve Tampere'deki müzelerde bulunuyor. Eserlerinin en büyük koleksiyonu Finlandiya Ulusal Galerisi'ne (Ateneum Galerisi) aittir. Simberg'in eserleri bugün hala sanat camiasına ilham kaynağı olmaya devam etmektedir.

ESERİN ANALİZİ

Simberg, daima eserindeki anlamı açıklamaktan kaçınmış, herkesin kendi sonuçlarını çıkarmaları gerektiğini söylemiştir. Öyleyse ben bu yazıda Simberg'in bu eseri ne amaçla, hangi duygularla ve neden ortaya çıkardığını irdeleyecek, ancak bunu yaparken bir yandan da eserin bende (izleyicide) uyandırdığı hisleri açıklayacak, ve bunu bütünlüğe bağlı bir şekilde yorumlamaya çalışacağım.

Ressam, temel motivasyonlarını ve tablonun anlamını açıklamadığı için, bunu nesnel olarak asla bilemeyeceğiz. (Bir sanat eseri ve onun temsil ettiği anlam için, bu tip bir ilkesel pozisyonu doğru buluyorum) Bize düşen, sübjektif görüşlerimizi aktarmak, ancak bunu yaparken bütünü diğer dolayımalarını da göz önünde bulundurmaktır. Yazının bu bölümünden sonra sıkıcı akademivari düz yazı dilini bırakarak anadilimde konuşmaya başlayacağım, yani eleştirel, sert, sivri ve kuralsız...

“İnsanlar, yaşadıkları gibi düşünürler.”

Friedrich Engels

Yaralı Melek, tıpkı ressamın diğer eseleri gibi alabildiğince kasvet dolu bir temaya sahiptir. Resmin genelinde siyah ve kahverengi tonlar cüretkarca kullanılarak mistik ve karanlık bir atmosfer yaratılmıştır. Bu , gerek yaşadığı dönemdeki dünyanın genel durumu, gerekse de kişisel hayatıyla (Yakalandığı hastalık gibi) doğrudan ilgilidir. Ressam, arka plan manzarası olarak Helsinki'de bulunan bir nehri taslak olarak kullanmıştır, mevsim sonbahardır, ağaçlar yapraklarını dökmeye yüz tutmuş, çiçeklerin boynu bükülmeye başlamıştır. Simberg'in gerçek bir manzara görüntüsünü kullanması bize açıkça şunu söyler; ressam gerçeklikle bağlarını koparmamıştır, bir ayağı gerçek dünyada iken, diğer ayağı imgeler dünyasındadır ve sanatçı, tam da olması gerektiği gibi iki dünyayı harmanlayarak vermek istediği mesajları resim yoluyla sembolize etmektedir.

Genel anlamda bakıldığında resmin koyu tonlarını yumuşatan iki figür vardır; bunlar arkadaki nehir(mavimtrak)ve meleğin(beyaz) rengidir. Dikkat edilirse ressamın birçok eserinde su imgesine (akarsu, deniz vs.) rastlanır, bu imge bilindiği gibi yaşamın, saflığın, duruluğun sembolüdür. Dolayısıyla arka plandaki nehir hem yaşadığı coğrafyanın etkisiyle zihninde yer etmiş gerçek bir imge, hem de mesaj taşıyıcı içeriği olan bilinçli bir sembolik kullanımdır. Simberg, bunca kasvet dolu tonlar kullandığı bir tabloda bile su figürünün olduğu gerçek bir arka planı sanatsal bir teknikle harmanlayarak resme döküyor ve bir mesaj daha veriyor; umut halen var !

Peki umut vardır var olmasına ama, tek başına umut ne işimize yarayacak. Cevap, yine tabloda gizli. Dikkat edin tabloda hiçbir özne durağan halde değildir. Ön ve arkadaki çocuklar yaralı bir meleği, başka bir yere taşıyarak hareket halindedir. Yani eylem devam etmektedir. Ressam dilerse durağan nesneler ve özneler çizebilir ve böyle bir anlatım tercih edebilirdi, ancak bunun yerine hareket halindeki insanları ve meleği eserin merkezinde resmetmiştir. Dolayısıyla eserde yalnızca yoğun kasvet ve umut temaları işlenmemiş, Simberg bunların tam ortasına, izleyiciye bir tokat atarcasına, hareketi ve eylemi resmederek bize şöyle seslenmiştir: “Evet, yaşadığımız dünya ne denli kötü olursa olsun, koşullar ne kadar berbat olursa olsun, ne kadar yara alırsak alalım, umut hep vardır ve yalnızca umut etmek yetmez, dünyayı dönüştüren şey eylemlerimiz, hareketlerimizdir. Yol ne kadar zor ve engelli olursa olsun, ayakta durmaya dahi mecalimiz kalmasa bile yola devam etmeliyiz !” -Bu arada melek, metafizik bir varlık olmasına rağmen, tabloda onun taşıyıcısı da insandır. Belki de bu tablo bütün metafizik anlatının (Tanrı, dinler, ruhani gelenekler vs.) çağlar boyunca nasıl aktarıldığına da bir anlamda ışık tutmuştur. Evet, insan eliyle !-

ÇARPICI NOKTA : DİKEY BAKIŞ

Eserde ilk göze çarpan temalardan biri meleği taşıyan arkada taraftaki kahverengi ceketli, kambur ve yüzünde onlarca ifadenin bir arada bulunduğu çocuğun objektife (yani bize, izleyiciye) doğrudan bakmasıdır. Yüzündeki ifadede ilk bakışta öfkeyi sezersiniz fakat giderek daha derin baktığınızda üzüntüyü, hayal kırıklığını, aşağılanmayı, beklenti kaybını, suçlanmayı ve suçlamayı hissedersiniz.

Doğrudan izleyiciye bakış... İşte bu çarpıcıdır çünkü belirli bir hikaye anlatımı olan sanatsal yapımlarda, eserin içindeki öznenin izleyiciye bakması çok nadir olarak görülür ve bu durum bir hayli ürperticidir. Bunun anlamı açıktır, artık siz yalnızca bir izleyici değil hikayeye ortaksınızdır ! (Günümüzden örnek verirsek, mesela sinemada Michael Haneke’nin 1997 yapımlı Ölümçül Oyunlar isimli filmi)

Ressamın tablosunda açıkça bir vahşet vardır, melek şiddet görmüş, hırpalanmış ve yara almıştır. (Bakınız kanatlarındaki kırmızı kan izleri) Çocuğun attığı dikey bakışla birlikte hikaye artık oralarda bir yerde, bir tabloda, bir resimde, sizden uzakta değildir, artık siz de hikayenin bir parçasısınız. Çünkü tablonun içindeki çocuk da artık sizi izlemektedir. Dolayısıyla insan, bu vahşetin suç ortağıdır. Dünyanın pisliğinden, çürümüşlüğünden ve köhneliğinden ötürü, artık suçlu yalnızca orada bir yerlerde değil, bizzat izleyici, bizzat insandır, yani bizzat bu yazıyı okuyandır ! İyiliğin yegane sembolü olan bir meleği bile hırpalayabilecek kadar vicdansız ve aşağılık bir konuma gelen insan, onu taşıyan arka taraftaki çocuk tarafından yargılanmış ve mahkum edilmiştir. Bu bakış, o mahkum edıştır! Bu bakış açlığın, kıtlığın ve yoksulluğun sorumlularına, ve bunlara umarsızca göz yumanlardır. Bu bakış, dünyada iyi olan ne varsa (tabloda melek ile tasvir edilir) onu hırpalanaya ve yok etmeye karar kılmış gözü dönmüş canilere, bencilce bir yaşamı öğütleyen egemen sınıfa, böylesine bir tabloyu bile birer meta durumuna getirerek yapımından tam 103 yıl geçtikten sonra, 2006 yılında onu şaraplar eşliğinde, pürüzsüz takım elbiseleriyle Finlandiya ulusal tablosu olarak seçen Avrupa ve Fin burjuvazisinedir. Bu bakış hepimizdir ! Kısaca Simberg’ bu bakış temasıyla bizlere şunu söylüyor: “Sizler, (izleyiciler, insanlar) artık saf ve masum olduğunuzu iddia edemeyecek kadar suçlusunuz, çünkü eserim doğrudan sizinle temas kuruyor. Bundan kaçamazsınız... Dünyanın bütün rezilliği ve acıları, yalnızca onlara sebep olanların değil aynı zamanda ona göz yumanların da sorumluluğundadır. Her şey birbirine bağlıdır ve siz asla dünyadan (eserden) yalıtık, izole bir yaşamın hayalini kurmamalısınız, çünkü bu, yapacağınız en büyük hata olur. Tablomdaki bu temas sizi ürkütmemeli, zira adı üzerinde bu yalnızca bir tablo, ancak yaklaşmakta olan felaketin habercisi olan bir tablo. Şayet birgün acı, nefret, üzüntü veya tablomdan anladığınız artık her ne duyguysa, sizin kapınızı gerçek hayatta, gerçek bir temas olarak çalacak. İşte o zaman karşınızda eserim kadar durağan ve soyut bir nesne olmayacak. Gerçekten suçlanacak, gerçekten hırpalacak, gerçekten şiddet görecektir, gerçekten kanınız akacak ve gerçekten ezileceksiniz. İşte o gün size bunu yapanlara ve göz yumanlara tablomdaki bakışı atacaksınız...”

DAHA ÇARPICI NOKTA : BAKMAMAK

İlk bakışta göze çarpan her ne kadar meleği taşıyan arka taraftaki kahverengi ceketli çocuk olsa da, daha yakından baktığınızda esas meselenin meleği taşıyan ön taraftaki siyah kıyafetli çocuk olduğunu anlarsınız. Peki nasıl ? Tablodaki bir imge(arkadaki çocuk) doğrudan bize bakmaktadır. Bu, şu demektir; demek ki bu tablodaki figürler de bizim onu izlediğimiz gibi bizi izleyebiliyor. Öyleyse şu ikinci soru pek tabi sorulabilir: Peki öndeki çocuk neden bize bakmıyor ? Meleğin pek tabi bir sebebi vardır, yaralıdır, yorgundur ve hırpalanmıştır. Oysa öndeki çocuk en az arkadaki kadar diridir(çünkü taşıyabiliyor). Buna rağmen Simberg, öndeki çocuğu böyle resmetmemiş, tam olarak önüne bakan bir şekilde tasvir etmiştir. Peki neden ? Gelin birlikte analiz edelim, arkadaki çocukta ilk başta öfkeyi sezdiğiniz halde, (göz ve bakış pozisyonu) daha yakından bakınca (dudak pozisyonu) üzüntü ağırlıklı bir duygular silsilesiyle karşılaşsınız, öndeki çocukta ise ilk başta üzüntü ve yorgunluğu sezdiğiniz halde, daha yakından baktığınızda salt öfkeyi görürsünüz. İşte paradoks buradadır. Ressam hedef şaşırtmaktadır. Resmin asıl vurucu noktası dikey olarak izleyiciye bakan arkadaki çocuk değil, izleyiciyi hiçbir şekilde umursamayan ön taraftaki çocuktur. Dikkat edildiğinde öndeki çocuk suskundur ancak söyleyeceği çok daha fazla şey vardır, buna rağmen izleyiciyi muhatap almaz, onu bir insan yerine koymaz, onunla diyaloga geçmez ve yalnızca işine bakar, meleği taşımaya devam eder. Şimdi öndeki figürün ellerine dikkatlice bakın ve daha sonra arkadaki çocuğun ellerini gözlemleyin. Evet, öndeki çocuk, ağaçtan yontulma taşıyıcıları çok daha sert ve sıkı tutmaktadır. Hazır bir yumruğu andıran elleri, açıkça daha öfkeli olduğunu belli etmektedir, oysa arkadaki çocuk onun kadar sert tutmuyor ve yalnızca taşıyabileceği kadar sıkıyor ağaçtan sedyesini. Evet, öndeki figür arkadakinden çok daha öfkeli ve yalnızca kendi önüne, yoluna bakan bir görev adamıdır. Başka hiçbir şeyi düşünmez, ne arkadaki gibi bizi muhatap alır, ne de doğrudan gözlerimize bakar. Şimdi tekrar iki çocuğun kıyafetlerine baktığımızda (arkadaki kahverengi, öndeki siyah kıyafetlidir) bahsettiğim şeyi ressam sembolik bir renk cambazlığıyla yeniden destekler. Siyah renk bilindiği gibi, güç, disiplin, ciddiyet ve isyanın sembolüdür, kahverengi ise nispeten daha yumuşak bir renk olup, uyumluluğu, yaratıcılığı ve bereketi sembolize eden doğayla ilintili bir tonalıdır. Öyleyse Simberg, izleyiciyi umursamayan öndeki siyah kıyafetli ve katı ciddiyetli çocuk imgesiyle bize şunu söylüyor : “Evet, bazılarımız yaşamın o sert dalgalarıyla, yoğun mücadele pratiğiyle ve sivri yanıyla o kadar çok boğuşmuştur ki artık bir diğerini (izleyiciyi) umursamaz olur. Kısaca gerçek yaşam, keskinleştirir ! Böyleleri için bir diğerinin herhangi bir söylemi veya temas faaliyeti hiçbir anlam ifade etmez, onlar sadece eylemlerle ilgilenir ve yaşamı inşa edip dönüştüren şeyin yalnızca eylem olduklarını bildiklerinden kendi yollarına bakar ve harekete devam ederler. Ben Hugo Simberg olarak, önde çizdiğim bu figür ile gerçek bir sınıfsal pozisyonu ifade etmeye çalıştım, sizler gerçek yaşamın yalnızca estetiği ile ilgilenen, tıpkı yoksulların fotoğraflarını çekip onları binlerce dolara satan, ancak yoksullara hiçbir şekilde insani bir duygu beslemeyen ve onların sorunlarını çözmek için enfak bir katkı dahi sunmayan avrupalı entel burjuvazi gibisiniz. Sizler yalnızca objektife keskin bir şekilde bakan yoksul bir çocuğun bakışlarını tartışıyorsunuz eserimde, oysa asıl tartışmanız gereken şey, meleği taşıyan öndeki figürün neden size bakmadığıdır ! Çünkü sizler için, acının, sefaletin ve ezilmişliğin yalnızca estetik bir önemi vardır, asla gerçek bir önemi yoktur. Kahverengi kıyafetle çizdiğim figür sizleri mahkum etmiştir doğru, ancak siyah kıyafetli figür bundan çok daha korkuncunu yapmaktadır; sizi birer insan yerine bile koymamakta ve bütün öfkesiyle kendi yoluna devam etmektedir. İşte, asıl bu, sizin için utanılacak bir olaydır !”

MELEK

Ressam, tablonun tam ortasına beyaz kıyafetli yaralı ve hırpalanmış bir meleği resmetmiştir. Beyaz, masumiyet, ve temizliğin sembolüdür.

Meleğin ilk bakışta gözleri bağlı gibi görünsede, aslında bandaj alınındadır ancak gözleri bitkinlikten kapanmış haldedir. Meleğin sağ elinde beş adet kardelen vardır, kardelen ise iyileşmenin, yeniden doğuşun ve duruluğun sembolüdür. Çektiği tüm acılara ve ağaçtan yontulma taşıyıcılara zorlukla tutunmasına rağmen kardelenleri bırakmamıştır. Kanatlarına dikkatli bakılırsa kan izleri vardır, ve izleyiciye yakın taraftaki kanadının alt tarafı hafifçe yırtılmıştır. Mitolojik hikayelerden de bildiğimiz gibi bir meleği melek yapan kanatlarıdır ve tam da oradan yara almıştır. Bu durum, öncesinde bilinçli bir saldırganlık eylemine maruz kaldığının çok açık bir göstergesidir. Güzel olan şudur ki melek, tüm bu yaralarına ve bitkinliğine rağmen halen hayattadır. Simberg bize melek figürü ile şunları söylemeye çalışmıştır: “Umudunuzu koruyun ! Dünyanın bütün çirkinliğine, saldırganlığına ve kötülüğüne rağmen, iyiliğe, saflığa, güzelliğe ve yeniden doğuşa inanın. Üstelik insanı insan yapan her şeyin yitip gitmesine, hırpalanmanıza, hor görülmenize ve yok sayılmanıza rağmen inanın... Dünyanın nereye doğru yol aldığını bu tablom aracılığıyla 20. Yüzyılın başından size sesleniyorum, ve gittiğimiz yer, hiç de düşündüğünüz kadar aydınlık bir yer değil. Bunun yanında buna dur diyecek, insan kalmaya devam edebilecek ve iyiliğin sürmesine yardımcı olacak bitkin, ancak cesur insanları da tanıyorum, işte onlar bu eserimde yaralı meleği taşıyan yüce gönüllü şövalyelerdir...”

SON SÖZ

Yaralı melek, işte bu anladıklarım ve anlattıklarım yüzünden benim en sevdiğim tablodur. İfade ettiği şeyler benim için paha biçilemez. Bu sebeplerden ötürü onun hakkında kısa bir inceleme yazısı yazmayı uygun gördüm. Onu kapitalizmin diğer bütün nesnelere yaptığı gibi birer metaya dönüştürmek ciddi bir hakarettir. Bu eser, karşısında viski yudumlanarak aptal entelektüel yorumlar yapılacak bir tablo değil, üzerinde uzunca bir süre düşünülerek anlamlandırılmaya çalışılması gereken devasa bir sanatsal yapıttır. Ayrıca resme bakarak “Ne güzel çizilmiş ya...” yorumundan ötesine gidememek birer cümle pornografisidir. Acı, öfke, üzüntü ve çaresizlik yalnızca onu gerçek anlamda yaşayanların taşıyabileceği bir bayraktır ve pek tabi sanatsalyönü ağırdır. Son tahlilde eser, üzerine konuşulacak cümlelerden çok daha fazlası ve gevezelik kabul etmeyecek kadar ciddi bir yapıttır. Ne de olsa “Söylem” bir çağın vebasıdır, özellikle de bu çağın...

Kesfedilmemiş Hazinelerimiz

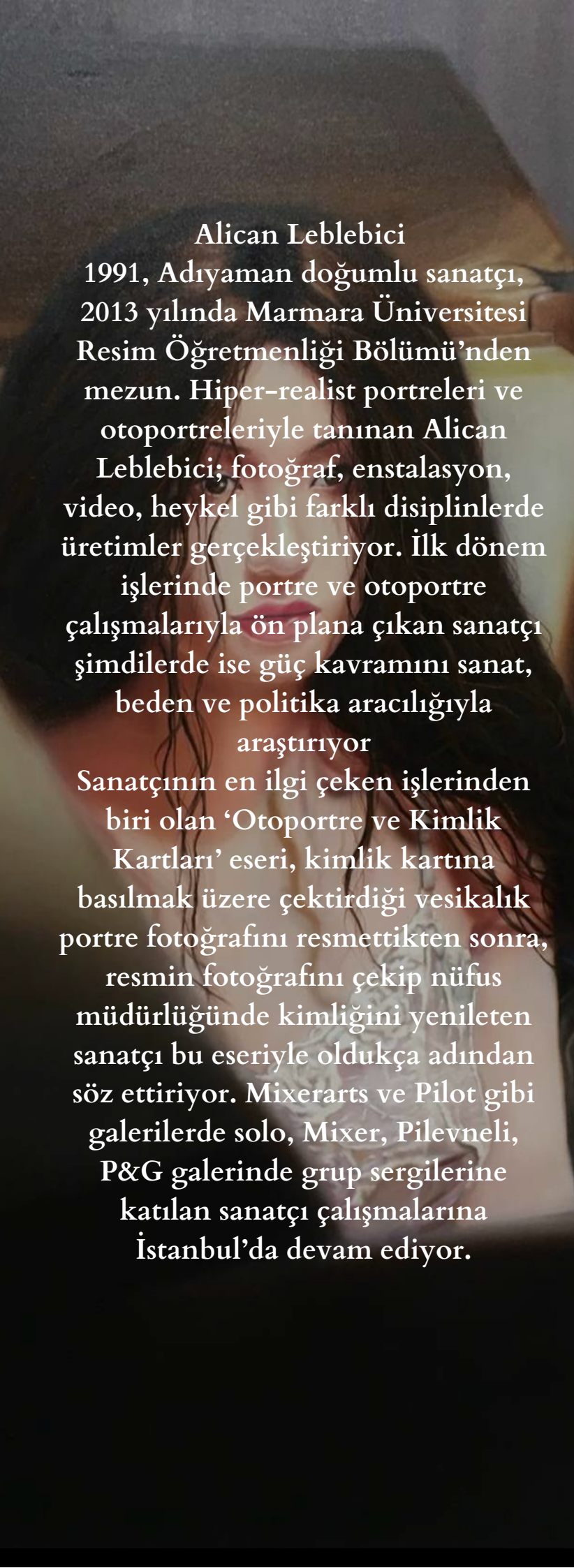

"Genç sanatçılar, geleceği şekillendirmek için yaratıcı güçlerini kullanırken, deneyimlerini ve bakış açılarını sanatlarına yansıtarak yeni ufuklar açarlar. Onların eserleri, geleceği şekillendiren ilham kaynaklarıdır ve bir toplumun ruhunu ve döneminin yansımalarını taşır."

Sevgili Sergi ve Müze Gezginleri okurları size bu hafta çiçeği burnunda canımız ciğerimiz birbirinden yetenekli genç sanatçılarımız için çeşitli sanat dergi ve sitelerinden derlediğimiz sanat dolu haberlerinden bahsetmek istiyorum.

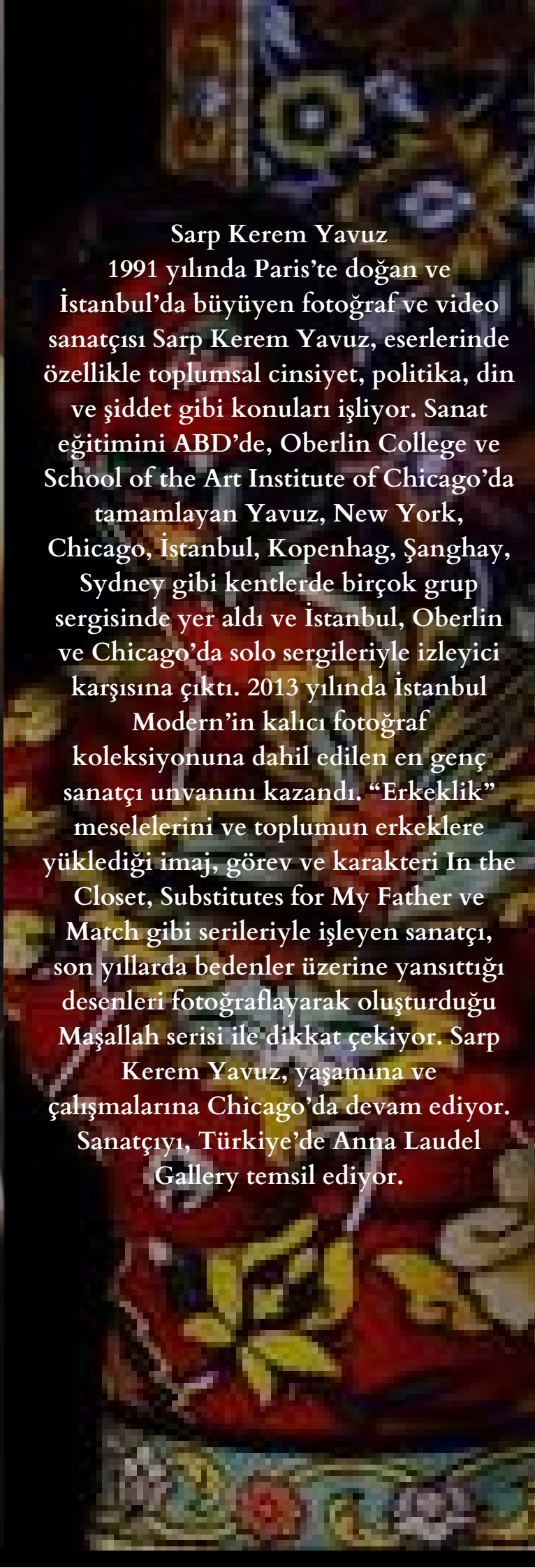
Teknolojiyle tasarımı birleştirerek ıgır açan bir diğ er sanatçımız Tamer Nakışçı! Avrupa'nın en genç yaratıcı yetenekleri arasına adını yazdırmayı başarmış, Nokia 888 tasarımıyla ilk uluslararası ödöl ünü alarak ün üne ün katmış isimlerden biri olan Tamer Nakışçı "Bug un İçin Fikirler, Yarın İçin Hayaller" mottosuyla üretmeye devam ediyor. Başarılı sanatçının eserlerine kişisel sitesi olan tamernakisci.com sitesi üzerinden göz atabilirsiniz.

Çağdaş sanat ve Türkiye deyince akla gelen ilk isimlerden biri kuşkusuz Refik Anadol. Teknolojinin yeni gündemi olan yapay zekayı kullanarak eserlerini üretmeye devam eden Anadol, genç bir sanatçı olmasına rağmen dünya çapında  ne kavuşan ve etki yaratan isimlerden birisi. Mezuniyet projesinde bir ilki başararak Türkiye'nin ilk 3D video projeksiyonunu ortaya koyan Anadol, 2014'te de "The Aether Project" isimli projesiyle yine bir ilki gerçekleştirdi ve bir sanat eseriyle Microsoft Araştırma Öd lü'n  alan ilk sanatçı oldu. Kelimenin tam anlamıyla kilometre taşı olarak nitelendirilen Sanal Tasvirler adlı veri heykeliyle bu alanda dünya çapındaki ilk eseri ortaya koydu ve ün ünü t m d nyaya duyurdu. Sanatçının işlerine refikanadol.com sitesi üzerinden de erişebilirsiniz!

Alican Leblebici

1991, Adıyaman doğumlu sanatçı, 2013 yılında Marmara Üniversitesi Resim Öğretmenliği Bölümü'nden mezun. Hiper-realist portreleri ve otoportreleriyle tanınan Alican Leblebici; fotoğraf, enstalasyon, video, heykel gibi farklı disiplinlerde üretimler gerçekleştiriyor. İlk dönem işlerinde portre ve otoportre çalışmalarıyla ön plana çıkan sanatçı şimdilerde ise güç kavramını sanat, beden ve politika aracılığıyla araştırıyor. Sanatçının en ilgi çeken işlerinden biri olan 'Otoportre ve Kimlik Kartları' eseri, kimlik kartına basılmak üzere çektiği vesikalık portre fotoğrafını resmettikten sonra, resmin fotoğrafını çekip nüfus müdürlüğünde kimliğini yenileten sanatçı bu eseriyle oldukça adından söz ettiriyor. Mixerarts ve Pilot gibi galerilerde solo, Mixer, Pilevneli, P&G galerinde grup sergilerine katılan sanatçı çalışmalarına İstanbul'da devam ediyor.

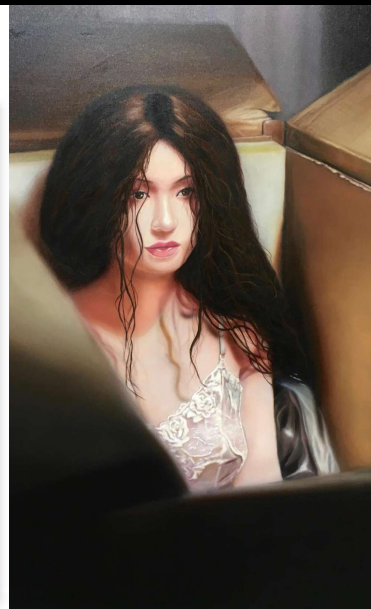
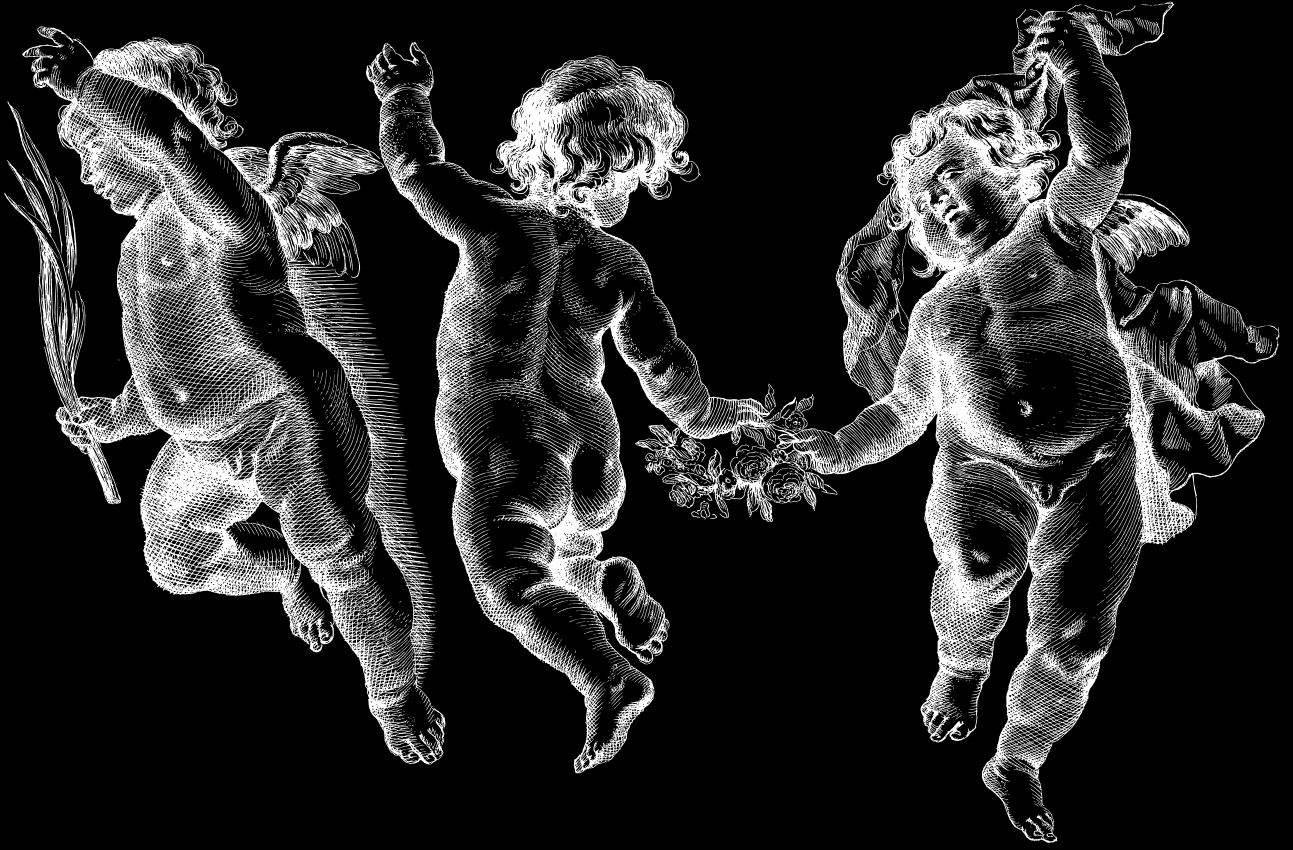

Sarp Kerem Yavuz

1991 yılında Paris'te doğan ve İstanbul'da büyüyen fotoğraf ve video sanatçısı Sarp Kerem Yavuz, eserlerinde özellikle toplumsal cinsiyet, politika, din ve şiddet gibi konuları işliyor. Sanat eğitimini ABD'de, Oberlin College ve School of the Art Institute of Chicago'da tamamlayan Yavuz, New York, Chicago, İstanbul, Kopenhag, Şanghay, Sydney gibi kentlerde birçok grup sergisinde yer aldı ve İstanbul, Oberlin ve Chicago'da solo sergileriyle izleyici karşısına çıktı. 2013 yılında İstanbul Modern'in kalıcı fotoğraf koleksiyonuna dahil edilen en genç sanatçı unvanını kazandı. "Erkeklik" meselelerini ve toplumun erkeklere yüklediği imaj, görev ve karakteri In the Closet, Substitutes for My Father ve Match gibi serileriyle işleyen sanatçı, son yıllarda bedenler üzerine yansıttığı desenleri fotoğraflayarak oluşturduğu Maşallah serisi ile dikkat çekiyor. Sarp Kerem Yavuz, yaşamına ve çalışmalarına Chicago'da devam ediyor. Sanatçayı, Türkiye'de Anna Laudel Gallery temsil ediyor.

**VE BİR ÇOK DAHA NİCELERİ... YAZIYA BURDA SON
VERİRKEN SİZ SEVGİLİ OKURLARIMIZ DA MERAK
UYANDIRMAK İSTİYORUZ. GENÇ SANATÇILARIMIZI
DAHA ÇOK MERAK VE TAKİP EDİP DESTEK
VERMENİZİ BEKLİYORUZ. SEVGİ VE SANATLA
KALIN.**

Ayşegül Aıcı

Röportaj Köşemiz

Erçin Gül

"Heykel, taşın, ahşabın veya metallerin soğukluğundan sıcak bir insan ifadesine hayat veren bir sanattır. Sanatçının elleriyle şekillendirdiği bu eserler, insanın yaratma ve dönüştürme gücünün bir yansımasıdır, bu da sanatın kendisi kadar derin ve insan doğasının bir ifadesidir."

ERÇİN GÜL

Yaren : Araştırmalar yaparken hakkınızda yayımlanan birkaç haber gördük. Denizin kenarında bulduğu

ağaç parçalarından eserler yaratmak sıradışı bir ilham kaynağı gibi görünüyor. Bu doğadan esinlenme hikayesi nasıl başladı?

 ercingul_artworks

Erçin Gül : Sanat ile buluşmam aslında sağlık problemi nedeni ile raporlu olduğum vakit evde geçirdiğim zaman zarfında başladı. Dizimden ameliyat olmuşum otururken boş boş vakit geçirmek istemedim. Telefonumda olan bilinen bir uygulamada (pinterest) bu tarz sahilden toplanan ağaç parçaları ile yapılmış çalışmalar çıktı karşıma. Çok ilgimi çektiler. Doğal oluşları , farklı sebebler ile sahillere ulaşmaları (insan ve doğa etkisi ile) ve bu yolculuk sırasında keşfedilmeyi bekleyen sırlarla dolu parçalara dönüşmeleri beni etkiledi. Çocuklar ile topladığım bir kaç parka vardı evde. O parçalar ile ufak tefek figürler yaptım .Yaptıkça sevdim ve benim için bir tutkuya dönüştü. İşte böyle başladı sanat serüvenim.

YouTube

<https://www.youtube.com/watch?v=...>

Sıra Dışı | Erçin Gül | Özel İçerik - YouTube

Ordu'da yaşayan Erçin Gül'ün sahilde dolaşırken bulduğu ahşap parçalarını dokunuşlarıyla heykele dönüştürebileceğini fark etmesiyle başlayan ...

YouTube · beIN İZ · 26 Eki 2021

Karadeniz kıyısından topladığı ağaç parçalarını sanat ...

31 Eki 2021 — Ordu'nun Altınordu ilçesinde yaşayan 39 yaşındaki Erçin Gül, deniz kıyısında topladığı ağaç parçalarını sanat eserine dönüştürüyor.

Yaren: Heykellerinizdeki figürleri oluştururken ilham kaynağınız nedir? Hayal gücünüze mi dayanır yoksa gerçek hayatı gözlemleyerek mi eserlerinizi oluşturuyorsunuz?

Erçin Gül : Gençliğimde belgesel ve bilim kurgu filmleri çok izledim.Bu bende farkında olmadan görsel bir hafıza

oluşturmuştu. Bulduğum ağaç köklerine baktığımda ,kendimi sınırlamadan hayal gücüm ve görsel

hafızamın da yardımıyla direkt bir şeyler canlanıyor gözümde. Sanki o parçada gizlenmiş ve benim onu

keşfetmemi bekleyen suretler gizli gibi.Aslında bu içgüdüyü tanımlayamıyorum bazen .Bazende konu

odaklı çalışıyorum .Bir değil birkaç parçayı birleştirerek amacıma ulaşmaya çalışıyorum.Bir kompozisyon gibi yada pazılın parçalarını bumak gibi.

Yaren : Yaptığınız heykellerin sürdürülebilirlik ve doğaya duyarlılık açısından bir mesajı var mı? Bu konuda düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

Erçin Gül : Aslında kullandığım sel sonrası ağaç kökleri bir nevi doğada işlevi bitmiş organik kalıntılar. Onları birer sanat eserine dönüştürebildiğim için çok mutluyum. Bununda her atığın değerlendirilip yeniden kullanılabileceğine örnek teşkil edebileceğini düşünüyorum.

Yaren : Sanatınızı nasıl isimlendirirsiniz? Belirli bir kalıba sığan ve bir tarz içerisinde gelişen bir sanat mı yoksa

sizin yaratıcılığınız ve hayal gücünüzün gerçekleri harmanlayıp orijinal bir şekilde ortaya çıkarması mı? Gözlemlediğim kadarıyla bu soruyu sormak istedim. Kalıplara sığmayan ve oldukça etkileyici eserleriniz var. Kendi adıma tebrik ediyor ve sanatınızı nasıl isimlendirdiğinizi sormak istiyorum.

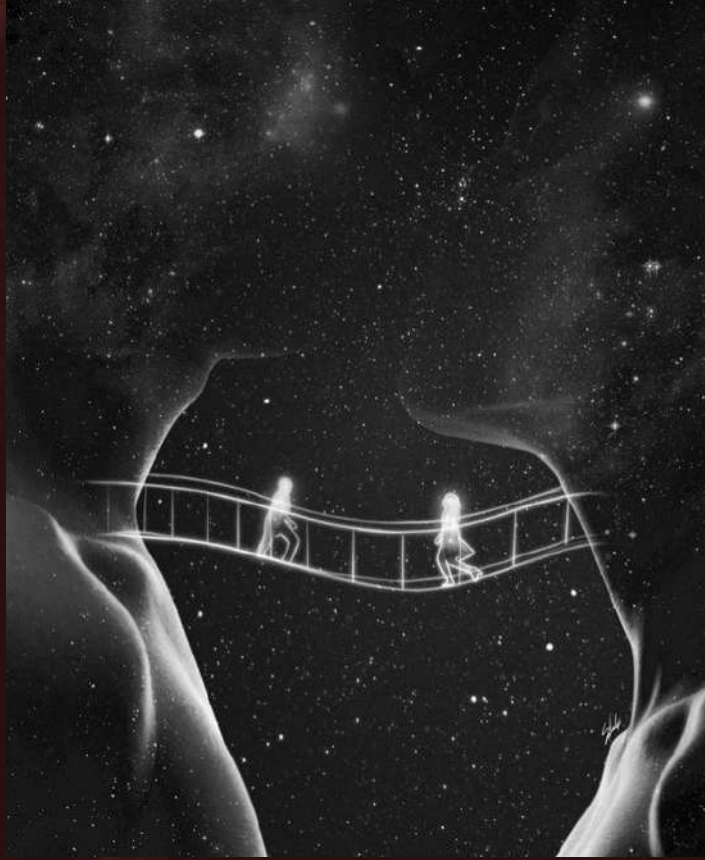
Erçin Gül : Açıkçası belli bir tarzım yok ve bir sanat akımını benimsemiş değilim.

Tamamen hayal gücüm ve ilham ile hareket ediyorum eserlerimi üretirken. Sanatımı incerseniz ilk çalışmalarımдан bu günkü eserlerime kadar tekdüzeliğin dışında üretim yaptığımı hissedersiniz. İcra ettiğim sanat ne tam surreal ne de realistik .Bence ara bir form. Mesela baktığınızda bir esere bir

maymundur lakin bu maymuna benzese de dünyada örneği yoktur gibi. Sanki vücudu ve uzuvları ağaç köklerinden oluşmuştur.Fantastik bir dünyanın paçaları gibidir. Bu açıdan sanatımı isimlendirmek biraz zor. Sıradışı gerçeklik diyebiliriz.

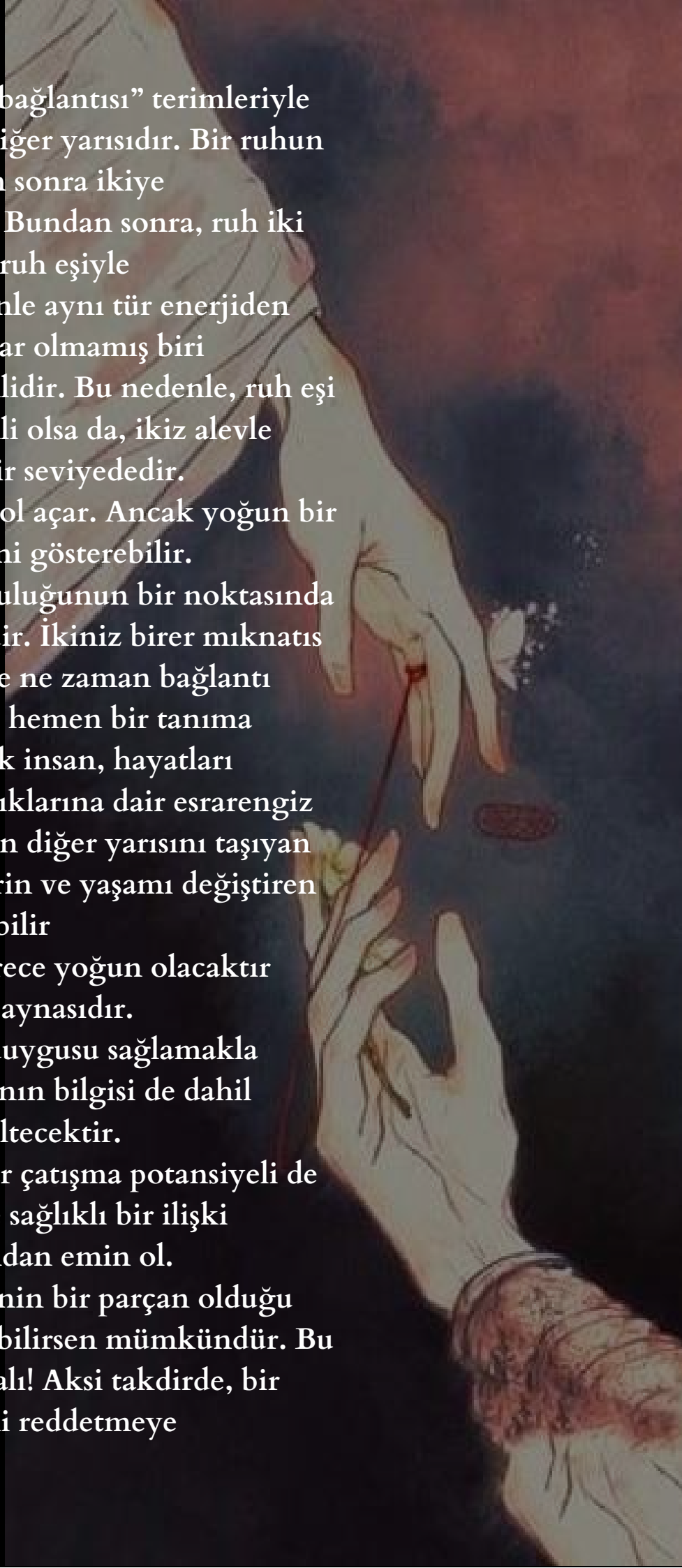
İkiz Alevi

"İkiz Alevler, birbirlerinin aynası olarak yansır, derinliklerdeki bağlantıyı yoluyla anlarlar. Bu bağ, fiziksel dünyanın ötesinde bir enerji akışıdır ve her iki ruhu da daha yüksek bir farkındalıkla aydınlatır."

İkiz Alev Nedir?

Bazen “ayna ruh” veya “ruh bağlantısı” terimleriyle tartışılır, ikiz alev ruhunun diğer yarısıdır. Bir ruhun yüksek bir frekansa çıktıktan sonra ikiye bölünebileceği teorize edilir. Bundan sonra, ruh iki farklı bedene iner. İkiz alevi ruh eşiyle karşılaştırırsan, ruh eşin seninle aynı tür enerjiden yapılmış, ancak seninle hiç var olmamış biri olduğunu unutmadan önemlidir. Bu nedenle, ruh eşi bağlantıları son derece önemli olsa da, ikiz alevle karşılaşma tamamen başka bir seviyededir. Genellikle, bu romantizme yol açar. Ancak yoğun bir arkadaşlık şeklinde de kendini gösterebilir. İkiz alevin varsa, yaşam yolculuğunun bir noktasında bu kişiyle tanışmak kaderindir. İkiniz birer mıknatıs gibi çekileceksiniz! Bu kişiyle ne zaman bağlantı kurduğunu bileceksin çünkü hemen bir tanıma duygusu yaşayacaksın. Birçok insan, hayatları boyunca ikiz alevlerini tanıdıklarına dair esrarengiz bir duygu tarif eder. Enerjinin diğer yarısını taşıyan kişiyle karşılaştığında bu, derin ve yaşamı değiştiren bir bütünlük duygusu yaratabilir. İlişkiniz doğal olarak son derece yoğun olacaktır çünkü ikiz alevler birbirinin aynasıdır. Bu kişi sadece bir bütünlük duygusu sağlamakla kalmayacak; ayrıca kusurlarının bilgisi de dahil olmak üzere öz bilgini yükseltecektir. Sonuç olarak, mutluluk kadar çatışma potansiyeli de vardır. İkiz alevinle mutlu ve sağlıklı bir ilişki kurmanın mümkün olduğundan emin ol. Ama, bu ancak ikiz alevin senin bir parçan olduğu için kendini sevmeyi öğrenebilirsen mümkündür. Bu sevgi dürüst ve koşulsuz olmalı! Aksi takdirde, bir parçan her zaman ikiz alevini reddetmeye yönlendirilir.

En Yaygın İkiz Alev Belirtileri

- Sezgisel olarak diğer yarının ne yaptığını, hissettiğini veya düşündüğünü bilirsin. Ayrıca, onunda seninle ilgili aynı şeyleri tespit edebildiğini görürsün.
- Aynı ilgi alanlarının, değerlerin, hobilerin ve tercihlerin çoğunu paylaşmak. Örneğin, ikiz alevinin muhtemelen en sevdiğin türde birçok kitabı vardır. Benzer şekilde, muhtemelen aynı yiyeceğe yönelirsiniz.
- Romantik veya platonik bir ortamda, dokunmak ve yakın olmak için güçlü bir fiziksel çekim hissetmek.
- Geceleri aynı rüyaları görmek ve sık sık birbirinizi rüyanızda görmek. Bazen rüyalarınız yalnızca tema olarak örtüşür, ancak temel mesaj ve duygu benzer olacaktır.
- Yüksek sesle konuşmadan kolayca iletişim kurabileceğinizi hissetmek. Basit bir bakış, ikiz alevinin etrafında olup bitenler hakkında ne düşündüğünü söylemek için genellikle yeterli olacaktır.

İkiz Alev İlişkisinin 7 Aşaması

1.Aşama: Arama

Arama aşaması, güçlü bir özlem duygusu ve hayatında bir şeylerin eksik olduğuna dair keskin bir farkındalık içerir.

Daha önce ruh eşini ve ikiz alevini gerçekten hiç düşünmemiş olsan bile, bu, senin için gerçekten mükemmel bir eşleşme olduğuna inanmaya başladığın aşamadır

2.Aşama: Uyanış

İkiz alevinle ne zaman karşılaştığını bilme eğilimindesin. Bu ikinci uyanış aşaması, fiziksel olarak buluştuğun yerdir ve uyumluluğunun farkındalığı seni doğrudan etkiler. Bu genellikle tesadüflerle dolu bir şans karşılaşmasıdır.

3. Aşama: Test

İkiz alev deneyiminin test aşaması, diğer kişiyle olan ilişkini anlamaya çalışarak tanımlanır. Her şey sınırlar koymak, sınırlarını test etmek ve ilk başta aşık olmanın tamamen keyifli deneyimini geride bırakmakla ilgilidir.

4.Aşama: Kriz

İkiz alev aşkı aynı zamanda kaçınılmaz olarak bir kriz aşamasını da içerir. Bu genellikle tatsız olsa da, iyi haber şu ki, uzun vadede daha derin, daha istikrarlı bir bağı da gösterebilir. Bu aşama, ikiz alevinle olan bağı hakkında önemli endişeler içerir ve kriz hemen hemen her şey olabilir.

5.Aşama: Koşma veya Kovalama Aşaması

Kriz aşaması nasıl olursa olsun, onu her zaman bir kaçma ya da kovalama aşaması izler. Her iki rolde de olabilirsiniz. Siz ve ikiz aleviniz iki rol arasında ileri ve geri geçiş yapabilirsiniz. Bu aşama, genellikle ikinizin deneyimleyebildiği yakınlık düzeyiyle, yüzleşme korkusuyla, kendilerini uzaklaştıran bir ikiz alev etrafında döner. Bu arada, diğer ikiz alev, bağın savaşmaya ve üzerinde çalışmaya değer olduğuna inanarak peşine düşecek.

6. Aşama: Teslimiyet

Teslim olma aşamasında, ikiniz de ilişkinizi kontrol etme ihtiyacından vazgeçmeye başlayacaksınız. Bu bağlamda teslim olmak, bağlantınızdan vazgeçmek değil, ikinizin de kaderden kaçamayacağınızı kabul etmekle ilgilidir

7.Aşama: Yeniden Birleşme

Sen ve ikiz alevin yeniden birleşme aşamasına geçtiğinizde, dengenin yeniden kurulduğu gerçeğinde bir rahatlama hissedeceksiniz.Önceki zorlu aşamalardan geçerek, kendin ve bulduğun benzersiz aşk türüne bağlı potansiyel hakkında çok şey öğrenmiş olacaksın.

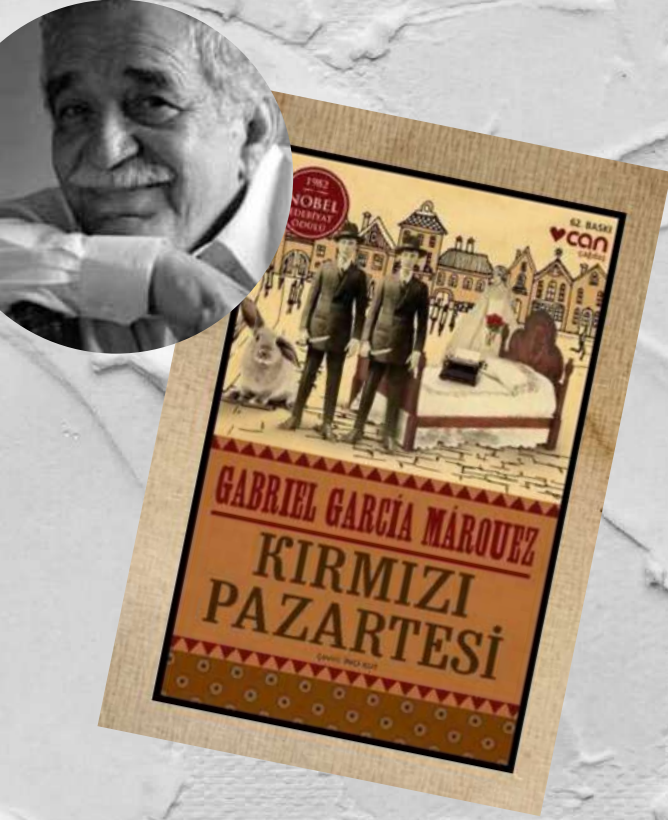
annesi tek bir sözle onu susturmuştu: "Aşk da öğrenilir."

Kırmızı Pazartesi İnceleme

Kırmızı Pazartesi Romanındaki Pablo ve Pedro Karakterlerinden Romandaki Irksal Bilinçdışı Analizi

Irksal ‘Kolektif’ Bilinçdışı

Bilinçaltı, zihnin esrarengiz köşelerinden biridir ve gerçek düşüncelerimizi, gerçekleşmemiş beklentilerimizi ve kontrol edilmesi gereken dürtülerimizi sakladığımız bir bölgedir. Birey, kendi ırkının kodlarıyla beraber var olur, somut ve soyut hareketlerini bu kodların çalışması doğrultusuyla şekillendirir. Bu esrarengiz olarak adlandırılabilcek durum, **romanda da yer edildiği gibi** tehlikeli sonuçlar doğurabilir.

Kırmızı Pazartesi, Gabriel Garcia Marquez'in en ünlü romanlarından biri olup 1948'de Kolombiya'da yaşanan gerçek bir olaydan esinlenerek okuyuculara sunulmuştur. Olaydan kısaca bahsedecek olursak, Bogota'da bir liderin suikastı sonrasında şiddetli ayaklanmalar yaşanmış ve yüzlerce insan hayatını kaybetmiştir. Roman, bu olayın ardından gelişen şiddet ve kaosu ele alıp irksal kolektif bilinçdışının etkilerine değinmektedir.

Pablo ve Pedro Kardeşler ve Irksal Bilinçdışı

Kırmızı Pazartesi eserinin teması, namus cinayeti temelinde işlenir ve bu olguyla beraber, Arap ırkının cinselliğe dair tutumu Pablo ve Pedro kardeşlerdeki bilinçaltı yansımasıyla okuyucuya aktarılmıştır. Bu duruma Irksal Bilinçaltı denmektedir.

Eserde ikizlerin Santiago'yu namuslarını temizlemek için öldürme dürtülerine ve aynı zamanda birilerinin onları bundan vazgeçirsin diye ellerinden gelenleri yapmalarına şahitlik ederiz. En sonunda hedefleri olan bu namus cinayetini yapmak durumunda kalırlar. Bizler okuyucu olarak, içlerindeki insani ve otoriter vicdanın çekişmesine/mücadele etmesine tanıklık ederken, meydana gelen çelişki onlara cinayeti sonlandırma kararlılığını verir.

İşin derin kısmında, kültür bilincine ait otoriter vicdan, namus uğruna işlenebilecek bir cinayeti uygun bulurken, insancıl vicdan bir insanı öldürmeyi reddeder. Fakat kendilerini toplumun algı yapısına kaptıran kardeşler, bu insanlık suçunu işleyerek Irsak Bilinçaltı kavramının insanlığın üzerindeki tehlikeli etkisini sembolize ederler.

"Pablo ve Pedro, her ne kadar zeki çocuklar olsalar da, kendilerini bu ırksal bilinçaltının etkisinden kurtaramadılar." (Sayfa 71)

Romanın ilerleyişi boyunca gördüğümüz gibi, Pablo, İkizlerden biri olarak cezaevine girdikten sonra, diyare rahatsızlığından yakınarak ve anksiyete semptomlarını yaygın bir şekilde yansıtarak, Arapların kendisini zehirlediğini iddia eder. Bu durum, Irsal Bilinçdışının ruhsal rahatsızlıklara da yansıdığının bir göstergesidir. Irsal Bilinçdışı, bölgesel etki ve kültürel aktarımların temelinde yatan ruh sağlığı sorunlarının nedenidir. Pablo'da gördüğümüz gastrointestinal şikayetler, kaygı, zehirlenme endişesi ve öldürülme korkusu bu rahatsızlığın semptomları arasındadır. Hastalığın adı "Rootwork" (Kültürel Ruhsal Bozukluk) ve Marquez eserinde ismini vermeden de olsa bu hastalığı ve onun semptomlarını romanında kullanmıştır.

Topluma etki eden Irksal Bilinçdışı

Romanda, toplumsal açıdan da ırksal bilinçdışının etkilerine şahitlik ediyoruz. Bu etki, kalıplaşmış bir kitle hareketi şeklinde de kendini gösteriyor. Kitle psikolojisi açısından, ikizlerin Santiago'yu öldüreceklerini herkese önceden haber vermelerine rağmen kimse Santiago'ya uyarıcı bir hamlede bulunmaz. Çünkü Santiago kadar güçlü bir rakibe karşı, zayıf bir konumda bulunan ikizlerin onu öldürebileceği fikrini hayal bile edemezler.

“Limanda bulunanların pek çoğu Santiago Nasar'ı öldüreceklerini biliyordu. Emekliliğin tadını çıkaran ve on bir yıldan beri belediye başkanlığı yapan Kurmay Albay Don Lâzaro Aponte, iki parmağıyla bir selam çakmıştı ona. “Artık tehlikede olmadığına inanmak için çok geçerli nedenlerim vardı benim,” demişti bana. Peder Carmen Amador da kaygı duymamıştı. “Onu sağ salim görünce bunların hepsinin asılsız olduğunu düşündüm,” dedi bana. Hiç kimse acaba Santiago Nasar önceden uyarılmış mıydı diye merak etmemişti, çünkü öyle olmaması imkânsız gelmişti herkese.”

Sonucunda, bu düşünceyi sorgulamadan kabullenirler ve en ufak bir kaygı bile hissetmezler. Çıkarımımız, Bilinçdışı tepkisizliğini yeğleyen kitlenin, hiçbir şey yapmama seçeneğini benimser. Bu durumun etkilerini, ortak genlerin, gittikçe homojenleşip farklılıklardan sıyrılarak “bir” olma içgüdüsünü kapsamıyla yorumlayabiliriz.

"Suçu toplum hazırlar, suçlu işler."

Cinayetin sebebinin, ana karakterlerinden biri olan Angela Vicario'nun üzerindeki toplumdan kalıtsallaştırılmış düşünce kalıbının da etkilerini analiz edebiliriz. Topluma uygun olmayan bir davranış sergileyerek, bekaretini kaybederek, suçlu psikolojisine girer ve suçlunun ismini verir. Bu durum "Nesne Yitimi" olarak adlandırılır*. Toplumun ahlak normlarına uymaması, onda kendine has bir suçluluk duygusu oluşturur ve bu da Irksal Bilinçaltının bir örneği olarak karşımıza çıkar. Suç ve hukuk felsefesinin işlendiği bu romanda, suç kavramının ne olduğunu okuyucuya sorgulatmak amacının güdüldüğünü de gözlemleyerek bir kez daha romanın çok yönlü bir analiz ürünü olduğunu vurgulamak isterim.

Irksal bilinçdışının esinlenmesiyle yazılan bu romanın içindeki mistik çağrışımlara da değinelim;

Marquez, Amerika topraklarında yaşanılmış gerçek bir hikayeyi dini boyutlardan kaçınılmaz bir son ile ele almıştır. Başkahramanın öldürüleceği gün bir rüya ile özetlenir, işleyen kader ağı kaçınılmaz bir son ile süslenir, suskun kitleye başkaldırma arzusu resmedilir ve bu sessizliği yargılayan, kurbanın masumluğunu sorgulayan da bizler olarak, kendi Irksal Bilinçaltımızla da romana eşlik ederiz. Marquez, Irksal bilinçaltını sadece kahramanlar üzerinde değil, okuyucular üzerinde de kullanmak istemiştir olarak yorumluyorum bu durumu. Romanı sonlandırırken, Santiago'nun suçlu veyahut masum olduğuna "kendimizce de" karar verebiliyorsak, bunun yetişmiş olduğumuz bölgelerin ve harmanlandığımız kültürün de etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

Irksal Bilinçaltı faktörü, mistik öğelerle bir cinayet üzerinden kurgulanmıştır. Analizimin içinde çok yer vermesem de sonuç bölümünde, okuyucusu olduğum bu eserin, İsa'nın çarmıha gerilmesiyle ortak yönler içerisinde bulunduğundan da bahsetmek isterim. Santiago'nun öldürölme hikayesi ve İsa'nın çarmıha gerilme durumunun ortak yönlerini, görebilir ve bu durumun Irksal Bilinçaltı faktörüyle bağlantılı olduğunu tekrardan gözler önüne serebiliriz. Karakter isimlerinden madalyon imgesi, cinayetin işleyişinden otopsi sürecine kadar, romandaki hiçbir öge tesadüfi izlerin sonucuna bırakılmamıştır. Santiago'nun ölümü ve vücudundan kan çıkmaması, kitapta yer alan Hristiyan sembolizmi ile ilişkilendirilerek okura belli bir çağrışım yaratmaktadır. İsa'nın çarmıha geriliş hikayesi ile paralellik kurularak Santiago'nun da haksız yere öldürölldüğü hissi pekiştirilmek istenmiştir. Santiago'nun öldürölmesinden bir gece önce gerçekleşen yemekli bir kutlama etkinliğı, İsa'nın havarileriyle yediğı son akşam yemeğini çağrıştıırken, Santiago'nun otopsisinde midesinden çıkan bakire Carmen madalyonu, bakire Meryem'i akla getirmektedir. “çarmıha gerilen İsa'nın yara izini andırıyordu” (Marquez, 2013: 69-70)

Nasar'ın masum olup olmadığı yine açıkta kalan bir durum olsa da Irksal Bilinçaltının karakterler ve okuyucular üzerinden şekillendirilmesini biliyoruz. Peki, yazar bilinçaltını eserine nasıl yansıtmıştır diye bir yorumda bulunursak, Santiago'yu anlatırken “saf” bir adam olarak okuyucuya aktarmaya, masum bir profil çizmeye çalıştığını söyleyebiliriz. Bunun en temel etkeni, İsa'nın çarmıha gerilme olayıyla bağdaştırılan bir kurgu akışında eserini icra etmesidir. Bu durumda, yazar da kendisini ve bu olay akışına, bir namus cinayetine olan düşüncelerini eserine yansıtır.

Freud ve Jung gibi isimlerin, çalışmalarının ve ağır psikanalitik yorumlarının analiz edilebileceğı bu roman, Irksal Bilinçaltını, dini, toplumsal, bireysel ve suç algısı yönünden okuyucuya etkileyici bir biçimde sunmuştur.

Kendimce, okunuşu her ne kadar ağır olsa da, analizlerini araştırmak ve yazmak bir o kadar keyifli ve sürükleyici olan bu romanın değerini bir kez daha vurgulayarak yazımı sonlandırıyorum.

“Kötölük dünyada değıl, kişinin yüreğindedir.” Gabriel Garcia Marquez, Kırmızı Pazartesi

KAYNAKÇA

<https://www.turkedebiyati.org/cahit-sitki-taranci/>

<https://listelist.com/kirmizi-pazartesi-konusu-kitap-analizi/>

https://zinzinzibidi.com/blog/kitap/kinyas_ve_kayra

<https://www.gate-27.com/en/tamer-nakisci/>

<https://helezondergisi.com/yarali-melek-elif-altintas/>

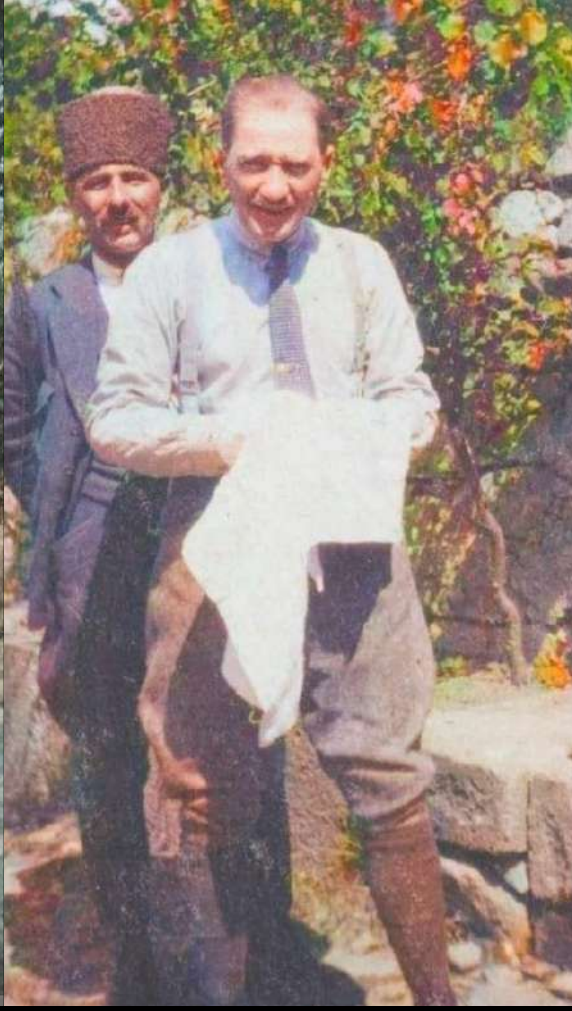
<https://www.saatchiart.com/woodelchi>

<https://tilahan.org/sisler-bulvari/>

<http://www.derki.net/tr/product/878/ikiz-alev-yolculugu>

<https://www.kitapyurdu.com/yazar/hakan-gunday/13032.html>

<https://www.aa.com.tr/tr/yasam/karadeniz-kiyisindan-topladigi-agac-parcalarini-sanat-eserine-donusturuyor/2407651>

Benim nâçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.

SİSLER BULVARI

elinin arkasında güneş
duruyordu
aylardan kasımdı üşüyorduk
ağacın biri bulvarda ölüyordu
şehrin camları kaygısız
gülüyordu
her köşe başında
öpüşüyorduk
sisler bulvarı'na akşam
çökmüştü
omuzlarımıza çoktan
çökmüştü
kesik birer kol gibi yalnızdık
dağlarda ateşler yanmıyordu
deniz fenerleri sönmüştü
birbirimizin gözlerini
arıyorduk
sisler bulvarı'nda seni
kaybettim
sokak lambaları öksürüyordu
yukarda bulutlar
yürüyordu...

Atilla ilhan